

Nyt fra Centret

Center for Interventionsforskning er støttet af TrygFonden og Kræftens Bekæmpelse

Erhvervsskoleelever tester Young & Active

Elever på to erhvervsskoler har netop været prøvekaniner på en ny version af centrets workshop Young & Active. Young & Active er oprindeligt udviklet til gymnasieelever, så målet har været at undersøge, om workshoppen og de bærende principper i Young & Active også kan fungere på erhvervsskoler.

Normalt står der erhvervsfag, grundfag og anden undervisning på skemaet på erhvervsskolerens grunduddannelse. Men for en stor flok erhvervsskoleelever har der i efterårets løb også været mere utraditionelle øvelser på programmet, såsom "kropsstorm", boldøvelser, spejldans og andre kreative lege og processer, med fokus på fællesskab og bevægelse.

Omkring 150 elever fra henholdsvis NEXT KBH i København og CELF i Nykøbing Falster har deltaget i en pilottest af ung-til-ung workshoppen Young & Active. Det betyder, at eleverne både har fået pulsen op og er blevet udfordret til at tænke kreativt og udvikle ideer til, hvordan de får mere bevægelse ind i skoledagen.

Workshoppen Young & Active er oprindeligt udviklet til gymnasieelever og afprøves i perioden 2016-2018 på 15 gymnasier landet over som en del af centrets forskningsprojekt en go' Bgym'. Nu er turen kommet til andre ung-

Erhvervsskoleelever fra CELF i Nykøbing Falster udvikler ideer til aktive pauser i workshoppen Young & Active. Fotograf: Marie Pil Jensen.

domsuddannelser, hvor konceptet ligger fint i tråd med erhvervsskolereformen, der stiller krav til mere bevægelse.

– På erhvervsskolerne er der, ligesom på gymnasierne, en betydelig andel af eleverne, der ikke trives, og som mangler energi i hverdagen. Mange bevæger sig for lidt, er stressede og føler sig ensomme. Så formålet med pilottesten har været at undersøge, hvordan vi kan overføre Young & Active til erhvervsskoleregion, således at vi også her kan hjælpe og inspirere eleverne til mere bevægelse, stærkere fællesskaber og bedre trivsel, fortæller projektleder Rikke Krølner, Center for Interventionsforskning.

Flere aktive pauser

En udfordring har været at tilpas-

se workshoppen til erhvervsskoler, der ikke nødvendigvis har de samme faciliteter og strukturelle rammer som gymnasier.

– Erhvervsskolerne har eksempelvis ingen deciderede gymnastiksale, og de har heller ikke idræt på skoleskemaet. Derfor har fokus været at skabe flere aktive pauser i løbet af skoledagen, siger Rikke Krølner.

Projektgruppen skal nu evaluere projektet og herefter justere workshoppen. Planen er at søge finansiering til at udbrede og effektvurdere konceptet på flere erhvervsskoler.

Young & Active finansieres af Nordea-fonden.

Af journalist Birgitte Hornhaver

Hvad sker der, når praktiserende læger og patienter mødes og taler om forebyggelse?

Interview: Marie Broholm-Jørgensen fra Center for Interventionsforskning har i sin ph.d.-afhandling undersøgt mødet mellem patienter uden uddannelse og den praktiserende læge i forbindelse med forebyggende helbredstjek.

Hvad var formålet med din ph.d.-afhandling?

– Jeg ønskede at undersøge mødet mellem praktiserende læge og patienter uden uddannelse i forbindelse med forebyggende helbredstjek ud fra forskellige vinkler samt at tage højde for den omkringliggende kontekst, såsom de fysiske rammer i almen praksis, patienternes netværk, erfaringer og oplevelser fra tidligere konsultationer, og hvordan almen praksis er organiseret. Min afhandling er lavet i forbindelse med interventionsprojektet Tjek Ind. I Tjek Ind modtager patienter uden formel uddannelse en invitation om et fastsat helbredstjek hos deres praktiserende læge. I mit projekt stillede jeg mig kritisk over for nogle af grundantagelserne i Tjek Ind og belyste dem. Mit mål var blandt andet at belyse den kompleksitet, der kendetegner forebyggende helbredstjek i almen praksis ved at fokusere på kontekstens betydning for mødet mellem læge og patient. Det var for eksempel Tjek Ind-projektets antagelse om, at patienter gerne deltager, når de får et personligt brev fra lægen, og antagelsen om, at man kan motivere til helbredstjek og ændre sundhedsadfærd på baggrund af et enkelt møde.

Hvad fandt du ud af?

– Jeg vil fremhæve to fund fra mit studie. For det første viser min afhandling, at en tillidsfuld relation mellem patient og læge har afgørende betydning for, om patienterne har lyst til at deltage i helbredstjekket. Flere af de patienter, jeg talte med, begrundede deres deltagelse i helbredstjekket med, at de havde et godt forhold til deres læge. De fortalte, at de følte sig forpligtet til at deltage, fordi de havde en aftale med lægen, som de ikke ville bryde. Mit studie viser altså, at en invitation fra den praktiserende læge kan rekruttere patienter uden uddannelse til forebyggelsesinterventioner. I den forbindelse er det dog vigtigt at tilføje, at selvom patienterne deltager på grund af en tæt relation til lægen, betyder det ikke nødvendigvis, at de ændrer en uhensigtsmæssig sundhedsadfærd. Kort sagt kan patienterne altså godt sige ja til et helbredstjek, men samtidig ikke være interesseret i at stoppe med at ryge eller drikke mindre alkohol. Mit studie peger på, at der skal mere til for at skabe de store ændringer, og her er vi mennesker

især påvirket af omvæltninger i vores hverdag og nære omgangskreds. Jeg mødte for eksempel en patient, der først efter broderens sygdom og dødsfald var klar til at motionere mere og spise sundere.

Det andet fund, jeg vil fremhæve, er et forebyggelsesparadoks. Ligesom andre videnskabelige undersøgelser viser mit studie, at en tillidsfuld og kontinuerlig relation mellem praktiserende læge og patient letter og fremmer lægens muligheder for at introducere forebyggelse i konsultationen med patienten. Men samtidig viser det sig, at nogle læger er bekymrede for, om det at foreslå adfærdsendringer skader tillidsrelationen så meget, at patienterne ikke kommer igen. Det betyder, at der er læger, der nedprioriterer snakken om forebyggelse.

Hvad kan din forskning bruges til?

– Min afhandling peger på, at forebyggelse i almen praksis er meget komplekst og fuld af modsætninger. Et overordnet fund er, at de systematiske forebyggende

Bonus-info om Tjek Ind

I øjeblikket undersøger et studie ved Center for Interventionsforskning effekten af Tjek Ind. Effektevalueringen forventes færdig i løbet af 2019. Tjek Ind er finansieret af TrykFonden og Kræftens Bekæmpelse.

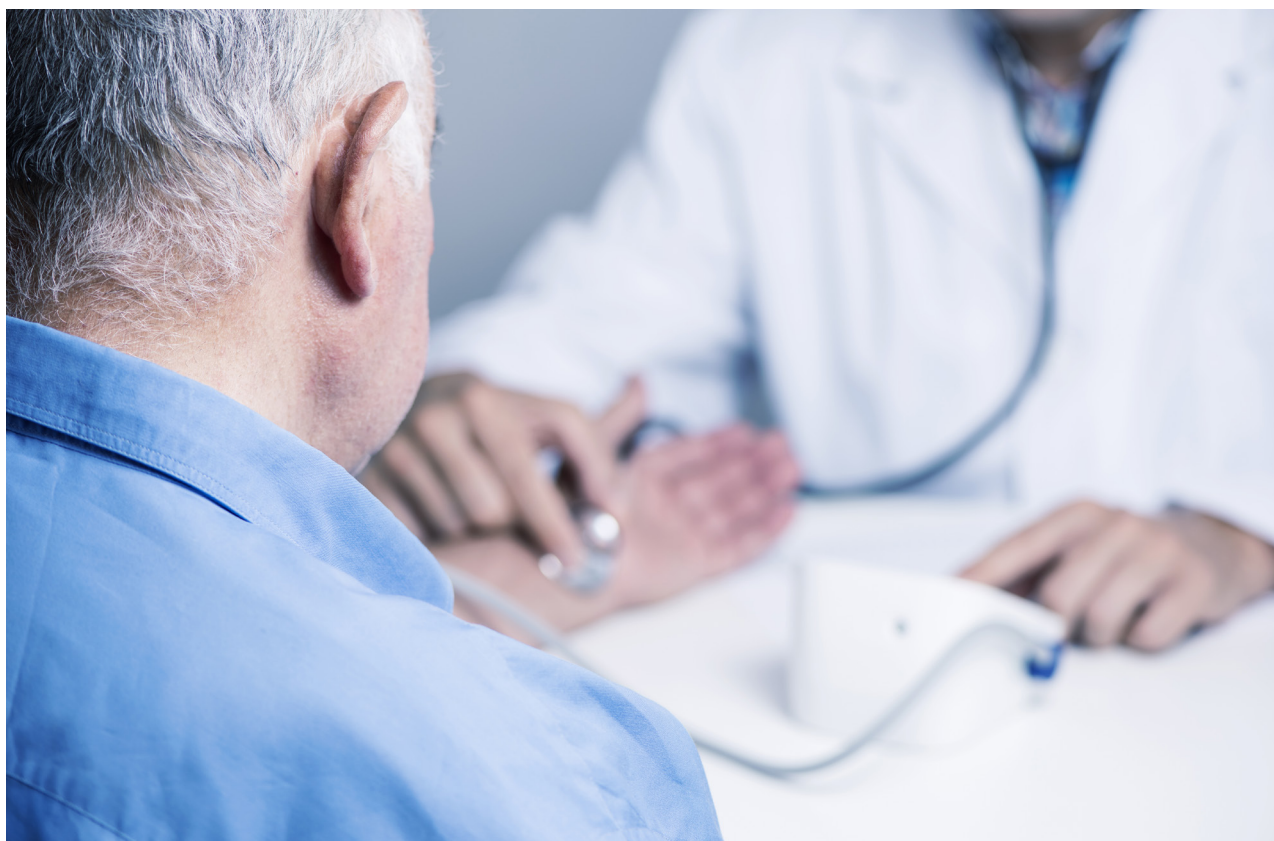

Foto: Colourbox

helbredstjek til patienter uden uddannelse ikke nødvendigvis fører til, at patienterne har lyst til at ændre sundhedsadfærd. Derfor anbefaler jeg, at forebyggelse i almen praksis bør tage udgangspunkt i patienters bekymringer og oplevelser af symptomer i stedet for at tilbyde helbredstjek systematisk. Studiet peger også på betydningen af tillid og kontinuitet i læge-patientrelationen. Disse fund er relevante for organiseringen af almen praksis, især i øjeblikket, hvor der er mangel på praktiserende læger. Da forebyggelse synes at være noget, som lægen introducerer over tid, når tillidsrelationen er opbygget, kan store lægehuse med stor udskiftning blandt lægerne betyde, at forebyggelse nedprioriteres.

Af journalist Birgitte Hornhaver

Marie Broholm-Jørgensen

Marie Broholm-Jørgensens ph.d.-studie er lavet i forbindelse med interventionsprojektet *Tjek Ind*, som blev udviklet af *Kræftens Bekæmpelse* og gennemført i Center for Interventionsforskning fra 2013-2016. Formålet med *Tjek Ind* var at undersøge, om et brev fra egen læge kan skabe opmærksomhed på egen sundhed og motivere til at deltage i et helbredstjek, samt om lægen kan motivere patienten til at deltage og ændre sundhedsadfærd. Marie Broholm-Jørgensen er uddannet cand.mag. i sundhedsfremme og sundhedsstrategier fra RUC og forsker i dag i læge-patientrelationer ved Statens Institut for Folkesundhed.

Gymnasier uden druk

Nyt forskningsprojekt undersøger, hvad der skal til, for at danske gymnasieelever drikker mindre.

Danske unge har europarekord i at drikke alkohol. Så hvordan får man gymnasieelever til at drikke mindre og ændre holdning til alkohol? Kan man for eksempel skifte gymnasiefesterne ud med morgenfester med juice i stedet for øl og vin? Eller holde introuge for 1. g'ere uden en eneste dråbe alkohol?

Forskningsprojektet Gymnasier fuld af liv ved Center for Interventionsforskning undersøger, hvordan man mindsker alkoholforbruget blandt gymnasieelever. Projektet er et samarbejde med Kræftens Bekæmpelse, og til sommer går det for alvor løs med selve interventionen. Her inviteres omkring 60 gymnasier over hele landet til at deltage i projektet, der for gymnasiernes vedkommende strækker sig over to år. I den periode forpligter ledelsen på gymnasierne sig blandt andet til at arbejde mere med skolens alkoholpolitik. Det betyder for eksempel, at intro- og studieture

bliver helt alkoholfri, at der ikke serveres vin og hård alkohol til festerne, og at der ikke må opfordres til druk i invitationerne til skolefesterne.

Fest og sjov uden for meget alkohol

Projektet har også fokus på at ændre de sociale normer for alkoholforbruget blandt gymnasieelever. Festudvalg og introudvalg på gymnasierne skal blandt andet uddannes i at skabe aktiviteter med mindre alkohol, og eleverne skal producere små kampagne-

film, der opfordrer til at drikke mindre.

Tidligere erfaringer viser, at løftede pegefingre og forbud over for unge sjældent virker efter hensigten. Derfor handler Gymnasier fuld af liv ikke om at forbyde alkohol, men derimod om at lære de unge, at de godt kan have det sjovt med mindre alkohol. Projektet er finansieret af Kræftens Bekæmpelses Knæk Cancer-pulje.

Af journalist Birgitte Hornhaver

Foto: Colourbox

Center for Interventionsforskning

Statens Institut for Folkesundhed, SDU, Studiestræde 6, 1455 København K

Direktør og centerchef:

Morten Grønbæk, mg@si-folkesundhed.dk

Redaktør:

Birgitte Hornhaver, biho@si-folkesundhed.dk

Centret er støttet af: Trygfonden og Kræftens Bekæmpelse

SDU

STATENS INSTITUT FOR
FOLKESUNDHED